

ЧОННУН КАНДИДАТТАРЫ

Бистин бүзүреливисти ол шынзыдып

Бистин область эмгелгезини са- нал-оналар бижир дептерин ажа тырттып көр болуусуна, аарааш өмөткөш, сөгөн кижилерин эмчилерге өөрү четтиришкенин илереткен чыгыр өстөрүн хөйү-биле көрүп бо- лур. Оларын аразында кезип өмнөр өмчи Александр Иванович Кануни- ковтуун ады бо-ла кирген болуулар.

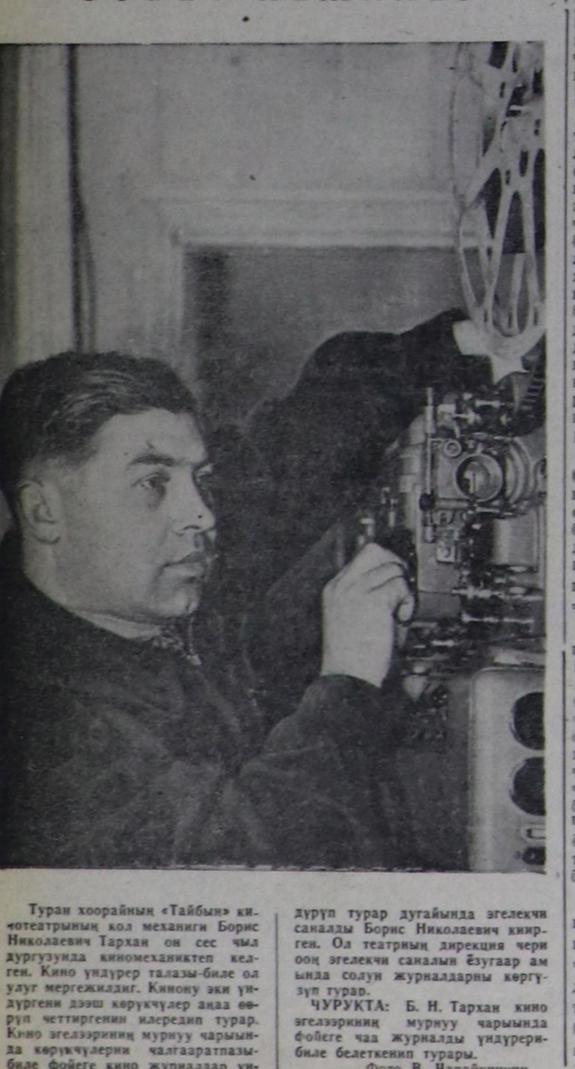
Ажылдакчынын сеткилин биче- ай, бөдүнү, чоңуна эздээ, ажыл- дап билери, сагыла-чурунуу, амь- дырадык хун бүрү негеттинин турар айтырыгына шын харынып өзө- ри—оң багы шыр ачы шыраар бол- гай. Бу бүзү бинарлар адык кезер өмчиде бар. Ол бесте ажылдап эге- дөндө чүгө эмгелгезини коллектив- нине баа аңа эмгектен аарыг ки- шилерге өвөс, харын оң дугайы бү- гү обласка дүргөн-биле тарап эге- дээр. Ол ам беш чыл хире ажылдап турар болза-даа, аңа бистин-биле кола областардан бесте аарыг кижилер көрүп турар.

Оң харын, берге ажылындан каш чижек. Бин-лем районун Дүттен келген З харыг Толя Кара-волдуң солай талак буюу өргөтсө, дым- дырдыр өкпирсн. Ону район эмгелге- зинге өр чыл хире өмнөш, облас- ты эмгелгезинге кезип өмчидери-биле чуртукан. Эмчи А. И. Кануников оң дымданач буюу кезип, кеш тарып, чышырып өмчөөнүн түнөсөндө, ол ам шуут калдыктын турар. Ол бичи оң өгү намында инвалд болур айылдан мычар чарыган. Оон мың бо чылдык бир айда тащымл В. М. Бугачева өкпелчине болгаш ча- ваназычине аары-биле бижеткен соода дүргөн дуза чедир чериң машинасы-биле эмгелге оңу өккел- ген. Эмчи Кануников биле Ф. М. Ор- лов олар Херек сөгүн ажыдып, өк- пелчине болгаш чаваназын «амуңтү багылаашкынын үйү дарап, беш өмчөөнүн түнөсөндө оң амь-тын камгалаттыган. Ол ам бодунуң ажылын уламчылап, каш калды, өмчөөн эмчилерини өөрү четтиргенин илеретип чуртук. Мыңды чактерини хөйү көргүзүп болур. Бо-ла бүгү Александр Иванович Кануниковтуң угаангырын, билиниң шыраан көргүзүп турар...

Ону даштындан көөрге, кончут анык ышкаш сагындар. Бичааза- даа оң намдары солун болгаш эр- кен оруу беле өвөс. Александр он класты дооскаш, Свердловскинин шериг-медицина училищеге өөрнө кирип турда, Ада-чуртун Улут дайынның калдыг дошкун, берге үе- ин турган. Саша ынчан үр-даа бодан- майы, фашист эжелекчилерге улур демесжерин, Төрөн чуртту камга- лажырып быжы-биле шиттирлеп алган. Ол аараан болгаш багытланган дайынчыларга дуза чедирип болур өң чутула билиглерин училищеге алкан. Аңа «шериг фельдшер» деп атты тынмыскан. 1942 чылдан эгелен да- йынның шөдөрүнчө киришкен. Да- йын шөдүгө чаашкын дег өбүтүн

Ону даштындан көөрге, кончут анык ышкаш сагындар. Бичааза- даа оң намдары солун болгаш эр- кен оруу беле өвөс. Александр он класты дооскаш, Свердловскинин шериг-медицина училищеге өөрнө кирип турда, Ада-чуртун Улут дайынның калдыг дошкун, берге үе- ин турган. Саша ынчан үр-даа бодан- майы, фашист эжелекчилерге улур демесжерин, Төрөн чуртту камга- лажырып быжы-биле шиттирлеп алган. Ол аараан болгаш багытланган дайынчыларга дуза чедирип болур өң чутула билиглерин училищеге алкан. Аңа «шериг фельдшер» деп атты тынмыскан. 1942 чылдан эгелен да- йынның шөдөрүнчө киришкен. Да- йын шөдүгө чаашкын дег өбүтүн

СОВЕТ КЕЖИЛЕР

Туран хоорайның «Тайбы» ки- нотеатрының кол механик Борис Николаевич Тархан он сес чыл дургузунда киномеханиктен кел- ген. Кино үндөр талазы-биле ол улур мергежилди. Кинону ачы үн- дүргөн дөш көрүчүлөр аңа өөр- үп четтиргенин илеретип турар. Кино эгелээрини мурнуу чарыма- да көрүчүлериң калгартаарыма- биле фойеге кино журналдар үн-

дурп турар дугайында эгелекчи санаалды Борис Николаевич кир- ген. Ол театрын директор чери оң эгелекчи санаалы Этуар ам ында солун журналдарын көргү- зүп турар. ЧУРУКТА: Б. Н. Тархан кино эгелээрини мурнуу чарымада фойеге каш журналды үндүрери- биле белеткени турары. Фото В. Чалайкин.

шыдаар

адаанга, кыштын соогунда, чайның изинде хөй конуктарда аш-чем чи- веин багытланган совет шериглериниң амь-тынын камгалап, дуза чедирип, айым чок черге оларны дажыгларын дөш кандыг бергелерин өрттөп дээр. Анык Александр дайынның бергелери дөшкө дөшкө. Удвараанда Александр Иванович—коммунист, санитар взво- дунуң командири болу берген. Дон- аун, Мурнуу-барымы Украинанын үш дугаар болгаш Белоруссиянын бир дугаар фронттарына немец-фа- шист эжелекчилерге улур калдыг- берге түлүшкүнүрүгө аарыг кижилерди кирешкен дөш, ону «Кы- лыс сылдыс», Ада-чурт дайынның ордынын I—II чергелери-биле болгаш медальдар-биле шаңнаан.

Дайынның чакыктыг калдыг-берге чылдары динирип өрткен соода ол шеригден халашкаш, улаштыр-ла Че- лывискинин медицина институтуна өөренип киришкен. Александр Ива- нович дөди өөредилге черин кончут эки дооскан. Кезер өмчи талазы-биле бодунуң дуржулгазын бедидери-биле «А-ла институтуң ординатура салбы- рына артып калган. Аңа өөренип тургаш, «Хенертен болур шөйүндү орашкыныры» деп өртем ажылын берешкен. Ону 1956 чылда дооскан

Д. КУУЛАР, область эмгелгезиниң кол өмчөөнүн оралкычы.

ТӨЛЕПТИГ КАНДИДАТ

Шивит-оол Сатович Самбуунуң «Чодураа» колхозун кезигүүнүгө кирген хуну аңа кажан-даа утун- дурбас, оң амьдыраалына өөрүшү- нүң эгеи кылдыр арткап. Коммуни- ст партияның болгаш Совет каза- ктың ачымында куалтуурт, байлак чурттуар, деминг болгаш хөгүдү ажылдар болганына өөрүшкүнү илеретип чуртук.

—Колхоз баштаар чери менээ улуг идегеди көргүзүп, ферма ажы- лын удуртуун даскаан. Ажылды башкарырга чамдык бергелер тур- жак, ону анык өрттеринге колхоз- чулар дузалаан, оларнын идегени ме- ни сорук кирген. Ол үеден ферма- нын амгы байдамы шуут чартынгандыр. Ам сүт-бараан фермалары бесте үш апарган, мал кажаалары чары- тынган, фермаларда чуртталга ба- жыныры, культураның тудуглары көүдөз—деп, өш Самбуу чорга- раал-биле чугалап турар.

Ш. С. Самбуу эөлөгөч шериг ал- банын эртирип чораш, 1954 чылда төрөөн колхозуна чанып келген. Колхоз баштаар чери ону тракторжу- лар курузунга өөрди дөшин өш Самбуу улуг күздөдүн-биле күздөн алган. Бодунуң политиктиг билин бедитишаан, кандыг-бир тускай эр- теминг болурун күзөп чораш бодың боттанган.

Анык механизатор чаксы, чайгы болгаш күскү хову ажылдарының үе- зинде үлөтөриңг ажылдап, техникага

А. ДОНГАН.

Агитаторга дуза

Чер-чер Советтеринге сонгудалар СССР-ниң Конституциясына, эвилде- дешкен болгаш автономгүт респу- бликаларын конституцияларына бол- гаш ажылчы чоннар депутаттарыңг чер-чер Советтеринге сонгудалар дугайында Дүрүмгерге үндөсөл чө- рүтүүнү турар.

Сонгулда системазының демократ- тыг принциптери СССР-ниң база эвил- делешкен республикаларын кон- ституцияларында илереттинген. Ол принциптер болза кедээ Советтер эгелөөш, СССР-ниң Дөди Советинге чедир—курүне эрге-чагырганың бүгү органына чорудар сонгудаларга СССР хамаатыларынын кир- жигенин хандырып турар. Ол прин- циптерге үндөсөлгөш, республика бүгү чер-чер Советтеринге сонгу- далар дугайында Дүрүмгерин чога- дып база бадыйлап турар. Эң Дүрүм- гер совет сонгулда системазының конституция талазы-биле үндөсөни- рин-даа, сонгудаларын чорудары- нын чурумнарын-даа тодардып ту- рар.

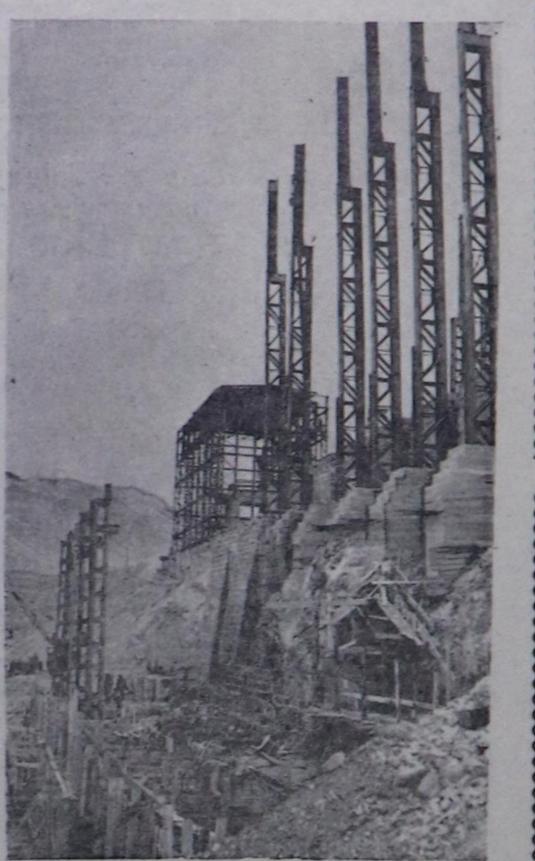
Чер-чер Советтеринге сонгудалар, СССР-ниң болгаш эвилделешкен рес- публикаларын Дөди Советтеринге сонгудалар-биле бир дөмөй, чажыт бадыйлаашкынын, бүгү-ниги, деп, дөрт болуп турар. Ам бистин чурту- вуста сонгулда системазын ол чу- гуна принциптерин тус-тузуна доп- чузү-биле таймырлап көрөэлээр.

Бүгү-ниги сонгудалар—ол дээр- ге, бисте сонгудаларын хунуңе 18 хар четкен хамааты бүгүңге, аларнын раса болгаш национал ха- маарылазы, эр, херөжени, шажын түдүгези, өртем билин, суржук, суржук өвези, ангы байламы, өт- өрөткөн болгаш мурнууда кылып чораш амжыл-чорудулазы хамаан чокка чер-чер Советтеринге сонгу- тар болгаш сонгутурар өргени берген. Чугле доктааттынган хоойлу чурумуң Этуарга угааны солду деп бузур- таткан кижилер Советтерге сонгул, база сонгутурган турун болбас.

Сонгудаларга сонгучуларын киржирин бүгү-ниги болуп при- ципин социалист демократия чүгө чарлап турар өвөс, харын база амь- дырада боттандырып хандырып турар. Оң чырыктымг херечин болза, эртен сонгулда кампания- ның түнөөлөрү болуп турар. Чижээ, 1959 чылда РСФСР-ниң чер-чер Со- веттеринге депутаттар сонгудаларына бүгү сонгучуларын 99,91-ден 99,97 хузуу кирешкен. Бадыйлаашкына кирешкен ниги сонгучуларын 99,11-ден 99,57 хузуу депутаттарга кандидаттар дөш бадыйлаанар. Оң шитинде бистин облас- тың Советтеринге депутаттар сонгу- даларына бүгү сонгучуларын 99,65-тен 100 хузуу кирешкен, а бадыйлаашкына кирешкен бүгү сонгучуларын 99,24-тен (райсоветтер) 99,58 хузуу депутаттарга кандидаттар дөш бадыйлаанар.

Бүгү-ниги сонгудаларын чаг- тыс-даа буржуазтыг чурт билбес. Харын-даа сонгудаларын бүгү-ниги болуп чүве деп боттарынын кон- ституцияларында болгаш сонгулда хоойлуларында Эу барымдалаан дем- гелдер турар болза-даа, херек кыр- ында ол чурттарда сонгудаларын бүгү-ниги болуп чөру чок.

Арменияда улуг тудуг

АРМЯН ССР. Зангезур даглар- да молибденниң, чөс-холаның, демирниң болгаш тудуг материал- дарынын байлак курлавырлары бар. Ында улуг улуттур буюдурул- гелери тургустунган. Чаагаймыды туттунган амьшын суурлар бар. Ам даг-руда улуттурунуң база бир улуг тудуун—Агарактын чөс-хола-молибден комбинатын тудуп турар. Ол фабрианың үш корпустарының демир инстру- циялары дээрже бедип үнгөн. Дузалал четкериңг элтишкенин чөруп турар. Оң биле нады руда тынмын механикастаан арга- биле чөрулүп турар. ЧУРУКТА: Агарактын чөс-хола- молибден комбинатының бол- басырадыр фабрианың кор- пузунуң тудуу. СЭТА ның фотохроникасы.

МАЙГЫН-ТЕАТР

Клубтарының бажыны бичи азы шуут чок черлеринг ажыл-ишчиле- ри улуг хемчөөдиг, эки шынарың шилерин болгаш хөй кизи составтыг солун концерттерин көрбөй турарлар. Чуге дээрже аңа оларын тургуза- ры берге болбай. Иракки фермаларда саянчылар, малчынар болгаш хоу- ларда ажылдап турар колхозчуларга база-ла ындыг байдалды болгуулар. Бу бүгүңү барымдалаан. Тынмын хөгүм-шин театры эртен чылдын декабрыда 145000 рубль-биле ЗИЛ—157 деп машиналыг, көжүп чорур театрны сатып алган, ам чүгө чай дүжери манат турар. Ол болза 350 кизи кирер, брезенде майгын-театр болур. Ол турун амыр 350 студент- лыг, кандыг-даа шилерин болгаш концерттерин ойнап болуп сенаалып, оң ангыда барык бир суруу чырыдып болур электри станциялыг. Көжүп чорур чик театры сатып алган чорук артистерин ажылда- рынга болгаш кедээ көрүчүлериңг улуг шилерин, концерттерин көөрүң- ге таарымчалыг арганы бээр.

В. ИВН-ОЛ.

КОЛХОЗЧУЛАР ШҮГҮМЧҮЛӨП ТУР

Барыын-Хемчик районнуң «Кызыл тараачын» колхозунуң өтчөттүг хуралындан

Өтчөттүг илетке добулганын соода колхозтун 1960 чылда ажыл-агый түнөөдөринг дугайында санал-онал солгучуларын эге- лээр. Колхоз күрүңге айт, дүк са- дар, талазы-биле социалистг хула- гезин күөсеткен. Мал ажылының продуктуларын сатканындан 219848 рубль (эрги акша-биле) орулганы алган. Колхоз буюурагезинге кызы- мактай амжылдап турар кижилерин саны улам өскөн.

МАЛ АЖЫЛЫ Ажаалгазын багай организа- таанынын түнөөсиде 1960 чылдыг дургузунда 1952 баш малдар аны- бурту чылдагаанардан өлүп хораш, 100 баш төрүүр малга ованштар 78 бызаа, 56 хураган, 85 кузу болгаш бир төрүүр хавандан-ла чүгө 6 хаван оолдары алган. Бир хойдан ортумаа-биле 1,1 кг дүк, бир инек- тен 870 литр сүт сагган. Сүтүнң ниги чылдызы 1959 чылдазын- дан 8 тонна кудулаан. Колхозтун меринос кошкарларын эртен чайын аалдар аразы, өт чок, шалбаа сүт- дарыг шынаага чайлактан учурунда олар колдуруп, чамдыкты хор- рамчага таварышкан. Оортан укта- лып тынган кодум ам үеде кол- хозтун бүгү хонды болгаш хаван база мынмыстыг бода малында не- терөөн.

Колхоз төвүнде фермаларда 500 ажыг дагаларын, 78 хаваннар- ның чир чеми шагда-ла тенген. Эң чокку үеде чөм-биле хандыр- бас болза, күрүңге куш, хаван эди садар хамаан чок, харын олар- нын качап баш мөди чыл ажырып алдырыны айттыры тургустунуп турар. Сагган сүтүнүң үчөт, өтчөдү сандаргай. Мал ажылында бө чөтпөс- терин бир кол чылдагааны маддың чайгы семиртилгезин багай орга- низастаанындан хамаржыр. Сөөл- гу ийи чылдын дургузунда саар инектерин болгаш хойну өбүтүт, сүтүлү, серин тайгаларга органи- застыг ордарттайп, ымыраа, сзэгити, шалбаалыг шынааларга, эл- зениңг хонуларга чайладып турган. Мал ордарадыр талазы-биле эгээр- тимес хөй курлавырларын Час- Адыр, Ак, Алаш дөш ышкаш де- гең чайлагаларын чөп ажылдаптын турар.

Малчынарың амьдырал-чурт- талгазын дугайында колхоз баштаар чери болгаш партия орга- низациязы сагыш салбайн турар. Хойжуларга берүңге чедир чагыс- таа чуртталга бажыны тудуп бер- бөөн. Иракки ордарада малчы- нарга аш-чем, улуттур баранын- ырын болгаш почта таралдызын таарымчалыг тургустуулар.

ЧЕР АЖЫЛЫ Чайгы ажаалгазын болгаш суг- гарылгазын четпес чорутканын курулу-биле эртен чылын тараа курулуруларын дүжүдү бир гадаң чүгө 3 центнер болган. Картофель- ди 30 га черге олутуп, үрешинге 60 тонна чарыдааш, а кузуң ортан чүгө 5 тонна дүжүт алган. Мынчангаш чер амьдылдан чыгыс көпөк-даа орула албаан.

Ниятлелеге ачыктыг ажыл кыл- бас, мөгечи, кара сагыштыг арга- биле хузунда эрге-ажымынче сун- дуп, коллективтиг ажыл-агыйга куш-ажылынын сагыла-чурун каржызы-биле үрөп турар мыңды кижилерге шынгы харысалга ху- ладирин хоойлу органны холга алып херек. Т. ТАЛГАНЧИ, «Шынын» корреспонденти.

СОВЕТ СОҢГУЛДА СИСТЕМАЗЫНЫҢ КОЛ ПРИНЦИПТЕРИ

Чажыт бадыйлаашкынын—ол дээр- ге, сонгучу тускай кабинга кире бер- ген, бюлетьелерин көрүп, демде- лен алган, бадыйлаашкынын бээр болур. Сонгучунуң бюлетьелерин көрүп демделээр кабинаныңе кым- даа, харын сонгулда комиссияны кезигунерин-даа кирип болбас. Ча- жыт бадыйлаашкын болза депутатка кандидатты канчаар өөрүн хостуу- биле илергелээр, база ажылчы чон- нар депутаттарынын Советинге болу- нуң эрге-ажыктарын камгалаарын идеген турары, шак ындыг кизи дөш бадыйлаар арганы сонгучтуга бээр.

Капиталистг чурттарың хөй-ле бадыйлаашкынырын чажыт кылар чүве деп чарлап туржак, сонгулда чырың үеинде кайы-бир сонгучу кымы дөш бадыйлаанын билип алы- төлөөд, эң-не аны-буру арга-мөгө чүдөлери кылып турарлар. Чижээ, Англияда болза сонгучунуң алган бюлетьелерин холгазын сонгулда үчөстөгүнү артып калыр, а бюлеть- ель биле оң холгазын дугаары чагыс болур. Бюлетьелер бээр үеде сонгучунуң даңдыз кирген дес-дараа дугаарын бюлетьелерин ар- тып калыр дөшүңе демделген каар. Индыг чүве болгонда, депутаттын кандидатында уду азы үнөмө чок кандидат дөш кым бадыйлаанын билип алырда, сонгулда хажаржактары- дан уштуп келген бюлетьелерин холгазын тыпшак, ону демделгел даңдызы-биле нууртештиртерге, сонгучунуң фамилиязы бидинин келер.

Бистин чуртувуста Чөсеткиң Куш- теринг хулазенинде турар кижилер, өске хамаатылар-биле бир дөмөй, сонгудаларга киржир болгаш Советтеринг депутаттарына сонгутурган турун болур. Оң мыңай, эвилделешкен республикаларын кайы бирөөнүнг хамаатыны өске республиканың де- вискээринге сонгудаларга киржир өрелгиг болгаш Советтинг депутат- тына сонгутуруп болур.

Адактын союунда, Советтерге сонгудалар болза сонгудалар дугайында Дүрүмнү доктаатканы норма Этуарга кайы-бир Советке тургускан сонгулда округтарына чоруттунар. Советке округ бүртүндө-не чагыс депутат сонгутур.

Дөрт сонгудалар—ол дээрге, бү- гү-ле чер-чер Советтеринге (СССР- ниң-даа, республикаларын-даа Дөди Советтеринге бир дөмөй), депутат- тарын хөй чадалыг сонгудалар-биле өвөс, а шуут-ла ажылчы чоннарын боттары сонгутур болур. Ол чорук боттарынын депутаттары-биле сонгучулар доктаамал харылааларын тудурыны таарымчалыг байдалды тургузуп турар болгаш депутат бу- рүтүн, ниити-биле Советти ажыл- чы чоннарын талазындан контрол- дээр күшөдирер, оларын мур- нула депутаттарыңг харысалгазын бедидер.

АЙЫЛ ЧОК ЧОРУК ЧӨВУЛЕЛИНДЕ

НЬЮ-ЙОРК, февраль 17-де. (СЭТА). Африканың шыгыраңгай аймагындагы Патрис Лумумбаның өлтүрүлүшүнө чейинки айындагы чок чорук Чөвүлелинде өткөндөгү чорук колониализмдин өзүгө мезгилдештирилген байдалына бодуун аякылы КНО-нун Айыыл чок чорук Чөвүлелин ургучулар турар. Чыксалганнар, бодуунда истр-дер КНО-нун бажынын мурауку хе-вэр доганын алган чорук турар. Чыксалганнардын бирөөсүнүн до-лууда плакатта: «Лумумбаны өлүр-гөн чорук колониализмдин өзүгө мез-гилдештирилген сойлап истрексе» деп жазып, «Аманаршева, Васува-бу, Моуту, Чоме» — өлүрчүлөрдүн каттышына бодуу деп өскө лоууча бажын турган. «Импералисттердин Когода Дериин үгүдөгилерин сокса-ды», «Анаадын, Гвинеянын болган Малинин тургучу Диткин тур бисе деп чыксалганнардын плакаттарына да чугаалап турар.

Социалисттик лагердин политика-лык жактарына уланган кантип-теги партиянын бүгү-дө ордодо-жымшыкына турат-да, бодуу уа-дусту хостагазын болган хамаар-шына чорун шиптирип каттал-лап турар Совет Эвилелинин прин-ципалдык тургучу америк хей-ни-ти-нин калык өлүктөрү диткин турар. КНО-да совет төлөөлөрүн тургучу диткөн хей санын чагалаарын ар-амында даразында бир мындай ча-га бар.

«Аягышкан Штаттарда кара кеш-тир кижилер бистер экономика бол-ган политика таласы-биле ам-да-к уадыр болуп турар бис. Хостага дөш конго уадыр чөптү демисел-дине селерин дууламачылар дөш селере бажыр чедирин тур бис. Аман-аршева деп ытка болган оң амер-ик база белги кожайларына уадыр бис. Во чөптү демиселде өчкөнгө чедир чорудулар, селерин биле ка-ды бис». Ол чагаанын эси анаа адын салбаан, «чүгө дөргө, импер-алисттер премьер-министр Лумумба-ны өлүрүшкөн, мен билди кага, баа-да өлүрүшкөн. Ара кеш-тир кижини өлүрү дөргө, импер-али-сттерге кара-сөк өлүргөн-биле дөшө сагындарар-дыр» деп ол не-мөс бажын.

Бөгүнү хуралга бир дугарында Югославиянын төлөөлөрүн Мишо Павичевич чүгө чугаалаан.

Колониалдардын Когода дери-ин үгүдөгилерин делегейин хей-ни-ти-ни шынгазын буруу шапкан деп ол меделген. Югославиянын төлөө-лөрүн бодуун бажыр алдыга, Каттышкан Национал Организация-нын Когода төлөөлөрү бураш диткөн, чүгө дөргө, чыгыше сек-ретар болган оң төлөөлөкчелери Кого-то таласы-биле Айыыл чок чорук Чө-вүлелин мурунда хулоон алган ре-волюцияларын күчөтсөүнөр. Аф-риканын ол анык республикаларды тургустунган байдалды дөш хара-ы-салгазын чыгыше секретар хулоор уадыр деп Павичевич немөс чугаалаан.

Кого айтырын шиптирлеш со-рууга дөш дүшүр даразында чүгөдери Югославиянын башыны саялаан: Бельгиянын шериг болган хамааты кижилерин Кого-да туруп хурат чорук шапкынд халаатын байдалды болдурган, ми-

чанган оларын Когодан доп-дөраан үндүр шөлдүр, Чомбенин, Мобутуун, Калонжанын дөргөчелеринин чөп-сөн доп-дөраан хураар болган олар-ны политиктиг байдалдан чайладыр, П. Лумумбаны болган оң штерин өлүргөн кижилерин истреп хынааш, харымсалгага килер уластар арам-ны комиссиянын Айыыл чок чорук Чөвүлелин шиптирин бажуу тур-гучулар, Когодун парламенти-нин болган төп чагаанын таарымчалыг аякыдаарын хандырар. Бельгия бир эвөс бодуун шериглерин Когодан үндүрүп албас таварыга туруп кел-се, анаа хамаарыштыр оң шынгым хемтегерин алаа чөгүр дөргөн Югославиянын төлөөлөкчиси онзаап меделген.

Когодун Бразавильден келген төлөөн Дад бодуун чугаазына Патрис Лумумбаны өлүргөн чорукту бичин-даа буруу шапкан. Бодууну бүгү чугаазын ол Гвинеяны болган Малини нүгүддөргө чарыгаан болган бодуун чуртунун президен-тинин база өлүрчү Чомбенин сүтсөзүн мактаан.

Сенегалдын төлөөлөкчиси Дюп чү-вө чугаалаан, Когодун айтырын «африканын өзү-биле шиптирлеш-ринче» кылгырып, шуут шиптирин хулоон алдыр КНО-нун Кол Ассам-блеянын XV сессиянын марта эгээр йиги кезонго чедир со-гаараларын саялаан.

Когода сөөгү болушкунарга холбаштыр Сомалиянын президенти Аден Абдулла Османнин телеграм-масын Айыыл чок чорук Чөвүлелин бөгүнү хуралынын үзүндө төлөө-лөргө таралып берген. Лумумбаны өлүргөн Сомалиянын президенти буруу шапкан хирезинде-ле, КНО-нун Когода аяк-чорудаларын чүгүдү деп чугаалаан.

Бөгүнү хуралга саяз бөзөри-биле ол бажын ораторларын даярды додуулан. АКШ-нын төлөөлөкчиси Стивенсон Айыыл чок чорук Чөвүлелин хуралын февраль 20-ге чедир согаараларын саялаан, «Кого таласы-биле энтештирилге комиссия-нын» илеткелди алдырыга чап-сарлаары чугада деп ол чылды казган.

Ол айтырын таласы-биле Совет Эвилелинин төлөөлөкчиси В. Зорин чугаалаан болса, энтештирилге комиссиянын дөр комиссиянын илет-келди Айыыл чок чорук Чөвүлелин кечигүнери алдырыга хуралды со-гааралар дугайында чылды ка-нды-даа барында чок, чүгө дөргө, ол комиссиянын Айыыл чок чорук Чө-вүлели-да, Кол Ассамблея-даа бажы-лаваан, бодуун илеткелди ул комиссия Когода халаатын болушкуну-нун мурунда-да бажы белеткеп алган турган. Энтештирилге ком-иссиянын соругазы чүгө дөргө, Когода аны-буру политиктиг бө-лүгө-жымшыкынын энтештирлерине турган. Идыг турбуже, Когодун дүрүм бажуу чагаанын төлөөлөкчиси Патрис Лумумбаны кажан өлүрүп каанда, канды энтештирилге дуга-йында чугаа турар боор деп В. Зорин оң мый меделген. Совет төлөөлө-рө резолюция төлөвилдин кирген бол-ган хулоон адыгы-ле шиптирин аякылап кылмыр-биле Айыыл чок чорук Чөвүлели бодуун аякылы бө-гүн ургучуларын саялаан тур деп В. Зорин чугаалаан.

РУМЫН УЛУС РЕСПУБЛИКА. Сталин хоорайнын кымында Эрнст Тельман аттыг трактор заводунун бажынары туруп турар. Уагыптурун Румында чаа адыр — трактор тууун хөгжүдери дөш боттарынын бугу куштери берип, мук-мук кижилер мында аякылап ту-рар. Ол бодууга 10 мук тракторларын шагда-ла бу-дуруп үндүргөн. УТОС-27 деп трактор коллективин.

Чоргааралы бодуу турар, ону чүгө Румында эвөс, харын Кыдатта, Вьетнама, Корейде, Индияда, Греция-да, Египетте, Югославияда болган өскө-даа чурттарда база аякылап турар. ЧУРУКТА: УТОС-27 деп тракторлар заводун хери-минин иштинде. СЭТА-нын фотохроникасы.

Дөрбөчилер дошкуралды болган өлүрүкчү чорукту күштөлдүрүп турар

БЕЛГРАД. (СЭТА). Касабу-—Мо-бутунун дөрбөчелеринин контрол-дун турар девисээринде кесту аякыдакчыларын — патриоттарын хей нурууу чыгыт байдалге кир-гел-биле холбаштыр политиктиг дошкуралды болган тулуп хорут-даар чорук келерген.

ТАНЮГ агентинин корреспон-дентинин Леопольдильден дынаан-каны-биле алырга, өлүргөн премьер-министр Патрис Лумумбанын тала-лактары — үш кесу политиктиг аякыдакчылар баа бажында чыдар дөргөн хоорайда санап турар. Олар-нын арасында чөп мөжүнү чага-ныч мурундагы баштын Финант база бар. Ол үш кижилерин шуту-дуз Леопольдильден саттынычы Ка-лонжанын «да-г-руда» республика-лур республиканын төвү — Бизва-гаже чөвөт чаа октаан.

Чалча «тур чазактын» баштын Илео «корум-чурум чок чорукту бу-дуруп турар» кижилерге хамаарыш-

тыр политика таласы-биле шипти-рилге хемтегерин алыр мен деп чоок-та чаа кыжыны турар. Ол чугааны Когода өлүрчү чорукту өлү-чү-рүмү улам калы-дошуга болуруну чаа демдө кылдыр Леопольдильде көрүп турар.

ПАРИЖ. (СЭТА). Леопольдильде байдал нарылап турар. Мобутуу истрекчилер бугу хоорайны эргилди кеш чоруп турар. Патриотчу хө-нө-тү хей-хей аякыдакчыларын тулуп хорутууан. Франс Пресс агентинин диткин тусай корреспондентинин Леопольдильдин бургомистри Казы-ны бир эвөс хоорайга «корум-чурум чок чорукту болдурар болса, доп-дөраан тулуп бажынаар чүгө деп кыжыны турар. Касабу-—Мобуту-нун дөрбөчелеринин контролдуу турар девисээринде байдал шы-гырыаан.

Во бугу дошкуралды ханыг сат-тынычы бөдүктөр конго уадыр

АКШ-та эдеринчини салып үндүргөнү

НЬЮ-ЙОРК. (СЭТА). Инфор-мас агентиндерин дитканын-биле алырга чөвөт чаа Ванденберг ужар чүүл баазанында (Калифорния штат) «Дискавер» — XXI дээр америк спутникти салып үндүргөн. Чөргө берген медеин бажуу бодуун уг-ламышкынын өскертин болуп ол спутник орукче үнгөн. Ол спутник шимчедикчи-биле хандырган ракетан-

нын йиги чадамы болуп, мычтанган ол аякыдаарын соксарды болган кат-ап агаел болуп. Спутник Чөргө 93,8 минутта долганан. Салымкан шимчедикчи-биле кады йиги дол-ганышкын 4 минуттадан ажыг үеде үргүчүзөн.

Чөргө чымын хемчээр апарат-ты ол спутникте тургускан.

Тайбыннын күжү дайынны тиилээр

(Төмчүзү). шиталиннин күжү, тайбыннын күштери дайынны күштери аякы турары улам-на өзүп турар апар-ганда, кажан делегейин социалист-тик система кижя ниятилеринин хөгжүдөргөн шиптириг фактору болу бергенде дайын чалыттымас мязамла болуу чүгө эвөс апарган. Чүгө дөргө дайын — ол дөргө чүгө экономика болушкун эвөс, харын база политиктиг болушкун болуу. Оң даярдыгы нияталады экономикалык тургууунда болуу тур-жазак, ол ала-чагаар үнүп келбес. Дайынны тусай аягылар болган оларын күрүне эгелерин белтөөр. Дайын болуу бер, азы болбас бер деп айтырыга аны күштеринин деңгизигү байдалы, кижилеринин организастык болган меделер-диг тура-соруу уадыр уадыр-дуузым.

Имперализм амдыында бар турда, дайынар чалыш чок дөргө дугайында марксизм-ленинчи өрөдө кижя имперализм бүгүнү ха-ра тулуп турган делегей системиз болуп турда, а кошкып, четпес ор-ганаастаттыган дайына сонуур-гал чок хей-ниги болган политик-тиг күштер боттарынын тура-со-руун импералисттерин кара-са-гыштыг бодаларына уадыр тургу-зуп шыдаас турда аякыдакчынын кылдыган турган. Делегейин бири-ги дайыннын мурунда, кажан бугу делегейин пролетардын II Интернационалды саттыкынын баштыгына дөргө организастык-тырган турда, мыдыг болган. Деле-гейин йиги дайыннын бөдү-зүндө, кажан барын талак «улу» күрүнелер агросорларын бугу арга-биле диткин турда, элөөн хей капитализм чурттарга аякы-чын шимчешкенин барын соци-ал-демократтар чарылдырган турда, а Совет Эвилели тайбына аякыдакчылык дайынны политика-лык чоруду турар кара чыгыше күрү-нө болуп турар үеде йиги болган.

Ам байдал үндөйин-биле өскө-рилген. Чер бөмбүрөндө капита-

ларнын дүмүп эгелей бөзрин ма-нап чытып, напбартын чорудар хөргө. Ол демиселд куженишкени-нерни хун-хуну-биле эстрүбүшан, «н чорудар хөргө» деп, Комму-нист болган аякычын партиаларын Чөвүлө хуралынын Медел-елинде меделген турар.

Импералисттик агросорларын чөгүр өйүлө чүтөпөн, дайыннын чыгы бөзрин болдурбас төлөдө, тай-бынч талалакчыларын эн-не кал-бак фронтту эвөт. Идыг фронт бар болган хун буру быгышын, чаа-чаа организастаттыган күштер-де долдурган, улам өзүп турар. Ол йиги фронтга өртем-техника-лык шиптириг адырларын таласы-биле бири чөргө турар күчү-лү Совет Эвилели, тайбыннын хө-рөөнө уадыр салымкын бооп тур-ар аажок уадыр материалдыг бол-ган политиктиг күчү-шылдыг соци-алисттик лагер, бугу делегейин аякычын аныгы бодуун авангар-ды — коммунист партиалары-биле кады, колоний болган хамаарыла-ды чурттарынын улаустарын өзүп, быгыштыр турар национал-хоста-галы шимчөөшкенин, аны-буру соци-ал тургузулуг күрүнелерин тайбынч кожа-хөлбө догунаары дөш туруп турар нейтралдыг чурттар каяр турар. Амы үеде күштерин дөшүгү байдалы, амы үенин дайыннын аар-берге уруктарынын шын үнелер турар буржуазиянын чамдык кезин тай-бынч кожа-хөлбө догунаашкын дөш база идеялык тургучу турар. Тайбыннын бо бугу күштеринин каттышкан куженишкени-биле амы үеде тайбынны камгал-ап, чаа дайынны чалыдып болуу.

Тайбыннын бугу талалакчыларын — ниятилерин аны-буру аягыларын хамаарын турар, аны-агы политиктиг болган шажы-чы үзөлдөргү кижилерин хаара тулуп турар амы үенин эн-не кал-бак шимчөөшкенин бири чөргө чөргө соругазы болса, чөргө-лөшкенин өндөрө бугүрүн со-

садыры дөш, атомнуг чөпсөкти бугүрүн болган шөнгөри хорур-уу дөш шиптирилге демисежери болуу.

Чөргө-лөшкенин бүгү-ийги болган бугу дугүрүнүн таласы-биле Совет Эвилелинин йиги үндүр-гөн программаны ботандырып бугу кижя төргө-лөшкөн салым чөргө-лөшкөн төөгүлүг ужур-дуузым. Бистин партиясы, В. И. Ленин соци-алисттик тургузушкуну эгезин-де-ле чөргө-лөшкенин өндөрө бугүрүн соксарды дайынны чө-рударынын аргазын чок кылдырып чыгуу аргаларын бирезин болуп деп көрүп турган. Совет ча-зак бодуун тайбынны ынакыштыг политикаын чалымыш чок ботан-дырышкан, оң соонда-да чөргө-лөшкенин дугүр дугайында айтырын бугу делегей чөвүлө-лөргө болган конференцияларга хей уадыр тургузуп турган.

КНО-нун Кол Ассамблеянын сөөлү XIV болган XV сессияла-рында чөргө-лөшкенин дугүр дугайында Совет чазактын башы-ны эш Н. С. Хрущевтин чугаала-н тодарай саяларын бугу делегей-нин улаустарына күчүлүт кыгы болуп турар. Ол саялар делегей-нин бөдүн кижилеринин изг дө-шкөмөсүн алган. Чүгө дөргө бистин үеисте чөргө-лөшкенин дугү-рүн калбак уадыр массаларын дай-нычы негелден, өйү келген поли-тиктиг чугула айтырыг болу бер-ген.

Тайбыннын кожа-хөлбө догу-наашкынын уадыр принципине үндөйлөткөн уластар арасынын харымталарын бугу тала-биле хөг-жүдери, капитализм чурттар-биле экономикалык чарышка социалист-тик чурттарыны бугу чөргө-лөшкө-нүн чөргө-лөшкөн шиптирилге ужур-ду-залымы. Тайбынч социалисттик тур-гузуу капитализмден бодуун эр-тич шынаарын экономикаын, ар-те-мания, техниканын болган кул-туранын бугу адырларында улам-на калба-биле көргүзүп турар. Соци-алисттик лагер делегейин үлөтүр-продукциянын кезинден хейун

бугурун турар апар үе чөкшүлөп оорар. Капиталисттик чурттарын аякычын агышынын чугаа чок че-дин алыр тилекчелериндин тайбын-нын зонамы дыка калбарар. Мы-чанган социализмдин болган тай-быннын күштери капитализмдин болган дайыннын күштеринден иракта артык апар. А ол дөргө, чөргө-лөшкөн социализм бугун тил-көөндө-ле, делегейин чамдык кезе-ринде капитализм хөвөө артык турда бөзүн, ниятилерин амын-арылаан дайынны кезе мөндө чалыдып кааптарынын боттуг арга-зы-дыр.

Амдыында чөргө-лөшкенин бүгү-ийги болган бугун дугүр-бөндө тайбынны болган улаустар-ынын айыл чок чорун хандыра-рына чугула рольду социалист-тик чурттарын чөпсөкти күштери ойна-уу ужурду. Импералисттик чим-зенишкенин урунууан на-рымыдашкынын айылы бар болуп турар амы байдалда ка-галалар күштерин чөгүр дөргө-лөшкөнгө туртуу ужурду.

Дайынны болган тайбыннын ай-тырын шиптирлеш кол роль бот-тарынын хуралында 36 миллион кижини каттыштырып турар комму-нист партиаларга хамаарыш. Бугу чурттарын коммунисттер массаларын ортузунга амыр-сок-саад чок аякыды чорутушкан, тайбынч кожа-хөлбө догунаашкы-нын бодуунарына оларын идея-нин быжылгал, тайбын, демократ-болган национал хостага дөш идеялык демисел-биле импер-ализмдин тургузуп улам-на кош-каарын болган кызырларын чедип алырына дузалап туралар. «Ком-мунисттер болза чүгө мөлчүшүнүн болган аярадык делегей хөмчөзө-чөк нылары болган нийи-телинин амдыырындан канды-даа дайыннын аргазын кезе-шага-чөк кызырын эвөс, харын делегей-нин чаа дайыннын халаындан кижя төргөгөтенин амы үе-чаада бистин адыр алырын боттарынын төөгүлүг хулоонго кылдыр көрүп турар» — деп Меделгаде айтып турар.

Н. ДЕНИСОВ.

УДАВАС ОЙНАШКЫН

Элөөн каш чылдарын дүргү-лөшкөн чуртуну турар аякы-хөргөсөк лотереяны бүтүгө ет-сөргө болуп, чонун уадыр со-нуургалын кыдыруу турар. Чи-жэ, бистин областын аякычын чонвары 1960 чылда лотерея бил-леттерин эрги аякы-биле 800 мун рубльге салып алган, а ойнааш-кынарга 470 мун рубльди, азы билеттерин таралып саткан бугу тунун 53,5 хууун чөнгө төлөп берген. Ойнап алышыкыга тавар-ышкан билеттерин иштанден 200 хире билеттерге «Волга» автомашина, чыгыс аал ишти чурттар бажынар, мотоциклар, чага-тергелер, кеп чурар, дара-нын машиналар, соодучулар, хө-вистер, ажкордоннар, фотоапа-раттар, аны-буру маркаларын чага хей өрөктүг чүдүлөр таварыш-кылаан. Оң мый, эрги аякы-биле 100—500 рубльдин аякы ойнап алышыкынарга база болулаан.

1961 чылдын январь 1-ден өтөзөп, РСФСР-нин девисээрин-де аякы-хөргөсөк лотереяны бил-леттерин таралыгы эгелден. Бир билеттин өртө 30 кепсөк. Оларын ажаалга касса-ларын, магазиндерден, «Союз-чатын» киоскларында, харым-талаа организацияларын, те-рарларын, кинотеатрларын, клубтарынын кассаларында бол-ган өскө-даа көрүлө чөргө-лөш-көн, салыг чөргө-лөшкөн сатып ал-булуу.

Лотерея таралыгынын чурму-нуга оң чылды дөрт катан уадыр болган үнгөн лотерея бугу-зун-не бир катан ойнаар: бири үндүрүлгөн ойнашыкынын марта-нын 22—24 хунерин Москва хоорайга, йигизини — июньнун 22—24 хунеринде Новосибирск хоорайга, ушкүзүнү — сентябрь-нын 22—24 хунеринде Донд-Ростов хоорайга, дөртүзүнү — декабрьнун 7—9 хунеринде Уфа хоорайга тус-тус болулаар.

Россия Федерациясында 1961 чылдын аякы-хөргөсөк лотере-янын ишти түнү 72 милли-

он рубльге доктаатынган, а ойнап алышыкынын түнү үндү-рүлгөн билеттерин түнүгү 50 разадарга чарын турар бол-ган разад бургуу 1,2 миллион рубль болуу, а лотереяда шупту 60 разад бар: бири үндүрүлгөдө 16, йиги болган дөртүк үндү-рүлгөлдө — 15—15, үшкү үндү-рүлгөдө — 14.

Бири үндүрүлгөн ойнаашкы-нын иштисин-биле 5.120.000 ойнаашкынар, оң иштисе 3.615.995 рубль түгө 336.000 өт-хөргөсөк ойнап алышыкына-ры болган 5.984.000 рубль түгө 4.784.000 аякы ойнап алыш-кынары болуу. Бири үндүрүлгөн ойнап алышыкынарынын арасында «Москвич» деп 48 авто-машина, «ИЖ-56» деп 208 мото-циклар, моторлуг 256 чага-тер-гелер, 160 пианино, «рекорд-59» деп 1456 радиолар, 2-ги клас-тын 896 радиоприемниктер бол-ган оң-лаа өскө дыка хей өт-хөргөсөк бар.

1961 чылдын аякы-хөргөсөк лотереяны чөнгө уадыр аякы-чын болган солун болуу, чүгө дөргө ойнаашкынын билеттер-инин саны 1960 чылдазы-биле денээрте, 4 катан көвүдөн. «Волга» деп автомашина, йиги аал ишти чурттар бажын, «М-61» деп мотоцикл дөш ишкаш, уадыр-уадыр ойнап алышыкынар бо чылдын ойнап алышыкынарга кирбөз, мычтанган өскө ойнап алышыкынары көвүдөткөн. Бир эвөс 1960 чылдын лотереяны-биле 15 миллион рубльдин бир разадында 200 мун ойнап алышыкынар турган болса, 1961 чылдын 1,2 миллион рубльдин бир разадында 320 мун ойнап алышыкынар таваржыр. Ол ойнап алышыкынарынын арасында дыка хей чаа ойнап алышыкы-нар бар.

Эштер, хамаатылар! Лотерея билеттерин аргалык болза хей-хейну сатып алынар!

Т. ИЛЬИН, ажаалга кассанын эргелелин уадыр инспектору.

Коньки таласы-биле дөргөйгө бириг чөргө дөш

ГЕТЕБОРГ. (СЭТА). Эр кижилер-нин коньки таласы-биле дөргөйгө бириг чөргө дөш маргылазын мында додуулан. Во таласы-биле дөргөйгө чөмпоу атты Голландиядан Хенк Ван дер Грөфт чедип алган, оң саны 189,213. Йиги чөргө Виктор Косичкин (ССРЭ) элөөн, оң саны — 186,375, үшкү чөргө — Руди Либрихте (Голландия) — санын.

186,670, дөртүк чөргө — Андро Пуллианов (Франция) — 190,137, бешки чөргө — Борис Стенин (ССРЭ) — 191,167, алдыгы чөргө — Ивар Нилссон (Швеция) — 191,330, чедиги чөргө — Роберт Маргулов (ССРЭ) — 192,192, ык-чаларга Олег Гончаренко (ССРЭ) — 12-ги чөргө элөөн — 193,662 санын.

ЭШТИКЧИЛЕРНИН ЧЕДИИШКИННЕРИ

МОСКВА. (СЭТА). Сутта эштир таласы-биле элөөдө намызды оол-дарын рекордун Москвада 612-ги школанын додуучу Валерий Емельянов чедип алган. Ол 16 хар-дыг спортчу 200 метр чөргө 2 ми-нутта 44,4 секундта эштип келгеш, бодуун мооң мурундагы рекордун

2,4 секунда мураы эштип чедип келген. Армянын Төп спорт клубунун сутта эштир чөргө ол рекорд чедип алынган. Совет Армянын болган Шериг-Далы Флодунун ху-нуге алдыр болдурган маргыла-ды. Емельянов ол рекорду чедип алганы ол.

Обласка АГААР-ВОЙДУСТУН байдалы

Бөгүн обласка шокар булуттар-дыг, хар шоолуг чагыс хун болуу. Кат кошкы болган дагалы чөргө-лөшкөн. Агаарын температура-зы: дагалы чөргө — 6—11, ча-

выс чөргө — 12—17, а Кызыл-га — 14—16 градус соок.

Редатор К. С. ШОГУ.

КИНОТЕАТРАЛГА БӨГҮН

«ВЛКСМ-НИН 30 ЧЫЛЫ» (уадыр залга): «Чапаяв» — 11,30 шакта; «Пржевальский» — 1,30 шакта; «Хил турар хөм» — 3,30, 5,30, 7,30, 9,30 шактарда; бөсө залга: «Кого демиселе» — 10 болган 2,30 шактарда; Александр Пархоменко» — 4,30, 6,30, 8,30 шактарда.

«КАА-ХЕМ»: «Солат дугайында тоол» — 11,15, 1,15, 9,15 шактарда; «Кочубей» (зелем эргана) — 3,15, 5,15, 7,15 шактарда.

«ВОСТОК»: «Солаттар» — 3,15, 5,15 шактарда; «Хоорай кымында» — 7,15, 9,15 шактарда.

Аарыг кижини кым эмнэени?

Москванын дөмүр орук эмнедөргө хамааты В. амедип тур-ган. Оң аарынын төөгүзү кончуг солун болуп турар. Бис ону тышкан бис.

«Аарыг В. ишти өлгөнүндан (азва). Чарык чыг хире аарын чурар. Эмнедөргө уадыр сонууралды. Поликлиника